

ващи околииѣ: Кърджалийска и Момчилградска (Мастанлийска и отчасти Ардинска (Егридерска) и Крумовградска (Кушукавашка). Тѣй се унищожи българщината по срѣдното водорѣчие на р. Арда.

Другъ опитъ на турцитѣ да измѣнятъ българския духъ въ тая наша планинска покрайнина е помохамеданчването на българитѣ. То е станало въ различни времена. Но какъ точно е извършено въ Родопа и по други мѣста, нѣма много положителни сведения. Важно свидѣтелство е писмената бележка на свещеникъ Методий Драгиновъ отъ с. Корова (помохамеданчено), Пещерска околия, който билъ очевидецъ на помохамеданването на българитѣ отъ Чепинското корито (1656—1661). Отъ неговия лѣтописъ и отъ предания се разбира, че помохамеданчването е ставало не единично, а общо, въ дни на голѣми християнски празници, презъ гладни години и по издайничество и наклеветяване на българитѣ отъ страна на грѣцки владѣици. Ония българи, които приемали мохамеданството, били обсипвани съ милости и благоволение: давали имъ храна, имоти и чинове за отличие. Българитѣ пѣкъ, които не скланяли да се откъснатъ отъ своята праотеческа християнска вѣра, били избивани, ако не успѣвали да избѣгатъ и да се изпокрятъ въ горитѣ. За помохамеданчването сж запазени много разкази, предания, пѣсни, легенди, анекдоти и пр.

Защо турцитѣ прибѣгваха до помохамеданчване на българитѣ и то най-вече въ Родопа? По две причини. Отъ религиозенъ фанатизмъ и отъ държавни нужди. Като присѣдинятъ тия българи къмъ своята вѣра, турцитѣ смѣтали полѣка-лека да ги накаратъ да забравятъ своята народностъ, своя езикъ и своето минало. Тѣ знаели, че Родопа, като естествена крепостъ, може да бжде двойно по-силна, ако и самото население бжде пропито съ турски духъ. Но времето показа, че тия наши събратя си дадоха само вѣрата, ала си запазиха бъл-